

KRONIČNA BOLEST PRESATKA PROTIV PRIMATELJA KAO KASNA KOMPLIKACIJA U BOLESNIKA NAKON TRANSPLANTACIJE KRVOTVORNIH MATIČNIH STANICA – PRIKAZ SLUČAJA

CHRONIC GRAFT-VS-HOST DISEASE (CGVHD) AS A LATE COMPLICATION IN PATIENT AFTER HEMATOPOIETIC STEM CELL TRANSPLANTATION – A CASE REPORT

Tamara Vukić¹

¹Klinika za reumatske bolesti i rehabilitaciju KBC Zagreb

Uvod: Kronična bolest presatka protiv primatelja (eng. chronic graft-vs-host disease (cGVHD)) kasna je komplikacija alogene transplantacije hematopoetskih matičnih stanica. Bolest se obično javlja unutar tri godine nakon transplantacije te pogađa otprilike 30%-50% transplantiranih bolesnika.

Prikaz slučaja: 29- godišnji bolesnik upućen je u fizijatrijsku ambulantu žaleći se na ukočenost i smanjenu pokretljivost u ramenima, laktovima i oba ručna zgloba. Simptomi su se pojavili postupno i nisu bili izazvani nikakvom ozljedom. U bolesnikovoj anamnezi značajan je podatak da je prije tri godine podvrgnut alogenoj transplantaciji hematopoetskih matičnih stanica, a nakon što mu je prethodno dijagnosticirana kronična mijeloična leukemija. U njegovom kliničkom statusu postojao je umjereno ograničen opseg pokreta u ramenima, laktovima i oba ručna zgloba s osjećajem zatezanja kože i ukočenosti u svim navedenim zglobovima. Bolesnik je prethodno pregledan od reumatologa koji je učinio detaljnu dijagnostičku obradu te je isključena sumnja na upalnu reumatsku bolest. Postavljena je sumnja na cGVHD zglobova i fascije. Pacijentu je također dijagnosticiran sklerodermalni oblik kožnog cGVHD-a koji značajno korelira s pojavom cGVHD-a zglobova i fascije. Za procjenu težine zahvaćenosti zglobova i fascije korištena je NIH ljestvica za bodovanje zahvaćenosti zglobova/fascije od 0 do 3 boda koja boduje komponente zategnutosti zglobova, smanjene opsega pokreta zglobova i ograničenja u aktivnostima svakodnevnog života. Bolesnik je ocijenjen kao umjereni oblik (NIH score-2) cGVHD zglobova/fascije. Bolesniku je propisana odgovarajuća fizikalna terapija te je upućen hematologu radi eventualnih dodatnih modaliteta liječenja cGVHD-a.

Zaključak: Kronični GVHD može zahvatiti mnoge organske sustave, a među njima i zglobove i fasciju. Simptomi koji se mogu javiti su osjećaj "zatezanja" kože i zglobova, ograničen opseg pokreta zglobova, otekline zglobova, eritem kože, artralgijske, a vrlo rijetko artritis. Najčešća mjesta zahvaćenosti cGVHD-om zglobova i fascije uključuju ručne zglobove/šake, ramena, laktove i gležnjeve. Kronični GVHD koji zahvaća zglobove i fasciju je izuzetno rijetko stanje, ali ga diferencijalno dijagnostički treba uzeti u obzir ako se bolesnik žali na gore navedene simptome i ako znamo iz bolesnikove anamneze da je bio podvrgnut transplantaciji krvotvornih matičnih stanica.

Ključne riječi: kronična bolest presatka protiv primatelja, cGVHD, transplantacija krvotvornih matičnih stanica, zglobovi/fascija

E-pošta glavnog autora: tvukic555@yahoo.com

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa